

Tirgotāju brokastis

22 | 11 | 2019 | Teikums

AST

Elektroenerģijas tirdzniecība ar trešajām valstīm

Saturs

1 Esošā situācija elektroenerģijas tirdzniecībai ar trešajām valstīm

2 Jaudas aprēķināšanas un piešķiršanas metodikas projekts

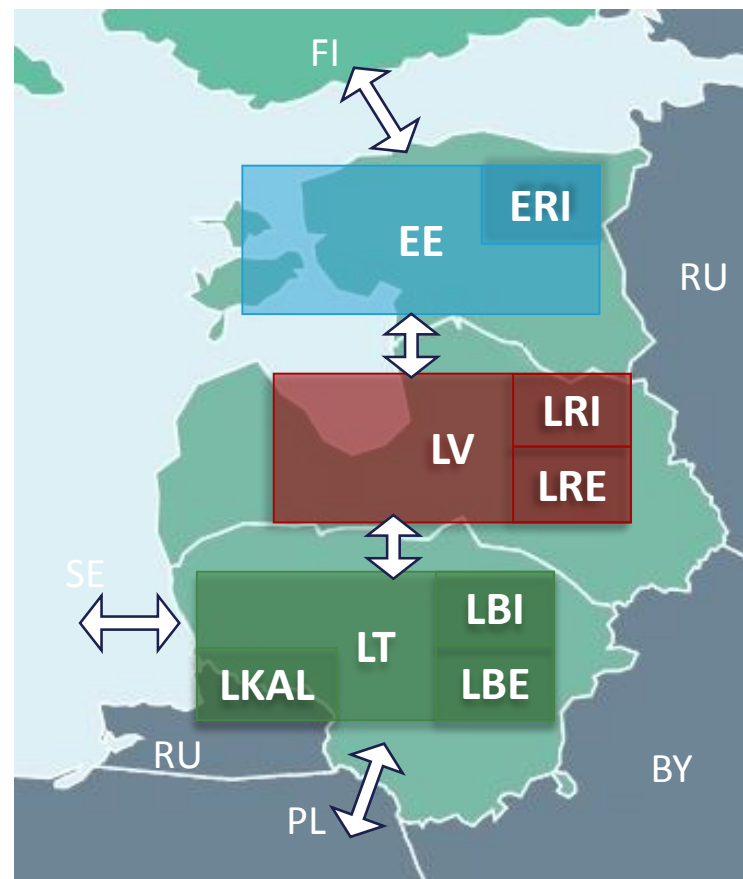
3 Turpmākie soļi

**Esošā situācija
elektroenerģijas
tirdzniecībai ar trešajām
valstīm**

Esošā situācija

- Šobrīd elektroenerģijas tirdzniecība ar trešajām valstīm tiek organizēta saskaņā ar Baltijas PSO izstrādāto un sabiedrisko pakalpojumu regulatoru saskaņoto **Pārvades jaudas aprēķināšanas un piešķiršanas metodiku ar trešajām valstīm** kura ir spēkā kopš 2019. gada. 1. februāra, saskaņā ar kuru elektroenerģijas tirdzniecība ar trešajām valstīm tiek organizēta caur LBI, LBE un LKAL cenu apgabaliem .
- **Saskaņā ar Lietuvas 20.04.2017. pieņemto likumu** brīdī, kad darbību uzsāk Astravecas atomelektrostacija, **tiek pārtraukta elektroenerģijas tirdzniecība caur LBI un LBE cenu apgabaliem**, t.i. elektroenerģijas pārvades jaudas apmērs tirdzniecībai LBI un LBE cenu apgabaliem tiks noteikts vienāds ar 0.
- Sagaidāms, ka Astravecas atomelektrostacija darbību varētu uzsākt 2020.gadā.

Esošā situācija (MK protokollēmums un tā izpilde)

- Lai novērstu situāciju, kad elektroenerģijas tirdzniecība ar trešajām valstīm notiek tikai LKAL cenu apgabalā, MK 13.08.2019. protokollēmumā uzdots:

1. AST uzsākt darbu pie jaunas **tirdzniecības jaudu noteikšanas un piešķiršanas metodikas izstrādes**, kas paredzētu atvērt elektroenerģijas tirdzniecībai LRI un LRE cenu apgabalus, kad Lietuva būs pārtraukusi elektroenerģijas tirdzniecību ar trešajām valstīm LBI un LBE cenu apgabalos.
2. EM uzsākt darbu pie nepieciešamajiem normatīvo aktu grozījumiem, lai AST koordinācijā ar Elering var izstrādāt **metodiku elektroenerģijas pārvades infrastruktūras tarifa ieviešanai** tirdzniecībai ar trešajām valstīm.

- AST šobrīd sadarbībā ar Elering ir izstrādājusi metodiku pārvades jaudas aprēķināšanai un piešķiršanai, kas aizstātu līdzšinējo metodiku. Tā jāaskaņo ar Latvijas un Igaunijas regulatīvajām iestādēm.
- Tarifa noteikšanai nepieciešami grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā. AST savu priekšlikumu grozījumiem ir iesniegusi. Šobrīd notiek tā vērtēšana un precizēšana, virzība vēl nav uzsākta.

**AST un Elering izstrādātās
metodikas projekts
elektroenerģijas tirdzniecībai
ar trešajām valstīm**

Metodikas projektā ietvertie jaudas aprēķināšanas principi

AST un Elering izstrādātajā metodikas projektā ietverti šādi principi:

- elektroenerģijas tirdzniecība ar trešajām valstīm būs izvietota Latvijas-Krievijas importa un eksporta (LRI un LRE) cenu apgabalos;
- elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecība, izmantojot LV-RU importa un eksporta (LRI un LRE) cenu apgabalus neietekmē saskaņā ar Baltijas jaudas aprēķināšanas reģiona jaudas aprēķināšanas metodiku elektroenerģijas tirdzniecībai piešķirtās jaudas;
- jaudas aprēķinam pamatā ir jaudas plūsmu modelēšana BRELL elektriskajā gredzenā, ņemot vērā plānotās elektrisko sistēmu bilances un starpvalstu šķērsriezumu NTC vērtības atbilstoši plānotājiem elektrisko sistēmu elektriskā tīkla atslēgumiem. Tāds pats princips ir esošajā metodikā.

Metodikas projektā ietvertās izmaiņas

AST un Elering izstrādātajā metodikas pārvades jaudas aprēķināšanai un piešķiršanai projektā ietvertas šādas izmaiņas:

- Elektroenerģijas tirdzniecība ar trešajām valstīm notiks, izmantojot LRI un LRE cenu apgabalus. ERI cenu apgabals netiks izmantots elektroenerģijas tirdzniecībai.
- Jaudas aprēķinā tiek modelēti elektroenerģijas piegādēs apjomi uz un no Latvijas elektriskās sistēmas, pretstatā kā tas ir esošajā metodikā, kad modelēšanas procesa lielākais īpatsvars tiek piedēvēts Lietuvas elektriskai sistēmai pretstatā Latvijas elektriskai sistēmai, kuras daļa bija maza.
- Modelēšanas procesā, prognozējot Igaunijas elektriskās sistēmas bilanci, tiek analizēts īsāks vēsturiskais laika periods – koeficients k , kas precīzāk atspoguļo Igaunijas elektriskās sistēmas bilanci un tāda veidā tiek veikta caurlaides spēju optimizēšana, ievērojot elektrotīkla drošumu.
- Maksimālais elektroenerģijas apjoms elektroenerģijas tirdzniecībai ar trešajām valstīm ir atkarīgs no Igaunijas – Krievijas starpvalstu šķērsgriezuma caurlaides spējas.

Jaudas aprēķināšana

Jaudas plūsmu modelēšana
BRELL elektriskajā lokā

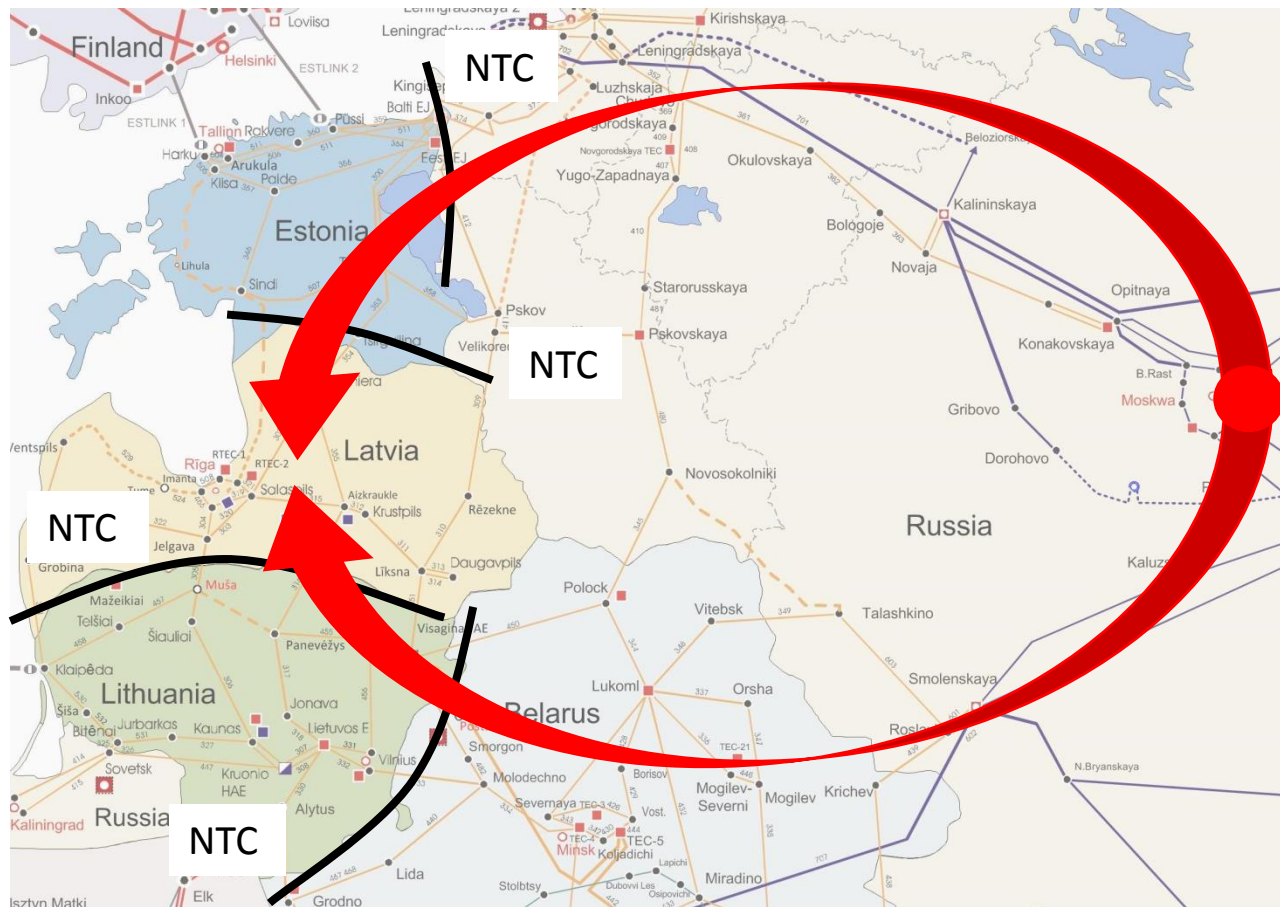
Modelēšana tiek veikta, izmantojot
elektrisko sistēmu plānošanas datus

Jā Nē
NTC
Ierobežojums

Tiek modelēts jaudas
palielinājums Latvijas
elektriskajā sistēmā līdz
jaudas plūsma ir vienāda ar
NTC

Tiek modelēts jaudas
samazinājums Latvijas
elektriskajā sistēmā līdz
jaudas plūsma ir vienāda ar
NTC

Aprēķinātā jauda:

$$P = \text{MIN} [(NET_{\text{intEE}} + NET_{\text{intLV}} + NET_{\text{intLT}} + NET_{\text{intKAL}}); NTC_{\text{EE-RU}}]$$

Tālākie soļi

AST ir plānoti šādi turpmākie soļi:

- Metodikas iesniegšana saskaņošanai SPRK.
- Sadarbībā ar EM un SPRK grozījumu Elektroenerģijas tirgus likuma precizēšanai un virzības uzsākšana.
- Elektroenerģijas tirdzniecības ar trešajām valstīm informatīvas sadaļas izveidošana AST interneta vietnē.
- Metodikas stāšanās spēkā – vienlaicīgi ar Astravecās atomelektrostacijas darbības uzsākšanu.
- Sadarbība ar SPRK Metodikas elektroenerģijas pārvades infrastruktūras tarifa ieviešanai tirdzniecībai ar trešajām valstīm izstrāde.

Jautājumi...

PALDIES!

Andris Eglītis, Režīmu un plānošanas
dienesta Vecākais elektroinženieris.

Rīga, 2019 / 11

AS "AUGSTSPRIEGUMA TĪKLS"
Dārzciema iela 86, Rīga, LV-1073
T +371 6772 8353, F +371 6772 8858

ast@ast.lv, www.ast.lv

AST

Paldies

